

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 188/22

U Luxembourggu 22. studenoga 2022.

Presuda Suda u spojenim predmetima C-37/20 | Luxembourg Business Registers i C-601/20 | Sovim

Direktiva o sprečavanju pranja novca: nije valjana odredba kojom se predviđa da su informacije o stvarnim vlasnicima društava osnovanih na području država članica uvijek dostupne cjelokupnoj javnosti

Zadiranje u prava zajamčena Poveljom do kojeg dovodi ta mjera nije ograničeno na ono što je strogo nužno i proporcionalno u odnosu na cilj koji se ostvaruje

U skladu s Direktivom o sprečavanju pranja novca¹ jednim luksemburškim zakonom donesenim 2019.² osnovan je Registar stvarnih vlasnika te se predviđa da u njega treba upisati i u njemu čuvati cijeli niz informacija o stvarnim vlasnicima registriranih subjekata. Dio tih informacija dostupan je cjelokupnoj javnosti, među ostalim putem interneta. Taj zakon predviđa i mogućnost da stvarni vlasnik zatraži od Luxembourg Business Registersa (LBR), upravitelja Registra, da u određenim slučajevima ograniči pristup takvim informacijama.

S obzirom na to, pred tribunalom d'arrondissement de Luxembourg (Općinski sud u Luxembourggu) podnesene su dvije tužbe koje su podnijeli, redom, jedno luksemburško društvo i stvarni vlasnik jednog takvog društva, koji su bezuspješno zahtijevali od LBR-a da ograniči pristup cjelokupne javnosti informacijama koje se odnose na njih. Taj sud, smatrajući da otkrivanje takvih informacija može dovesti do neproporcionalnog rizika od ugrožavanja temeljnih prava predmetnih stvarnih vlasnika, uputio je Sudu niz prethodnih pitanja o tumačenju određenih odredaba Direktive o sprečavanju pranja novca i o njihovoj valjanosti s obzirom na Povelju Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

Svojom današnjom presudom Sud, odlučujući u velikom vijeću, utvrdio je **nevaljanost**, s obzirom na Povelju, odredbe Direktive o sprečavanju pranja novca kojom se predviđa da države članice moraju osigurati da su informacije o stvarnom vlasništvu korporativnih i drugih pravnih subjekata osnovanih na njihovu državnom području **u svim slučajevima dostupne cjelokupnoj javnosti**.

Prema mišljenju Suda, pristup cjelokupne javnosti podacima o stvarnim vlasnicima predstavlja **ozbiljno zadiranje u temeljna prava na zaštitu privatnog života i na zaštitu osobnih podataka**, koja su utvrđena člancima 7. i 8. Povelje. Naime, otkrivene informacije omogućavaju potencijalno neograničenom broju osoba da se informiraju o materijalnoj i financijskoj situaciji stvarnog vlasnika. Usto, potencijalne posljedice za dotične osobe koje proizlaze iz eventualne zlouporabe njihovih osobnih podataka pogoršane su činjenicom da, kada se jednom stave na raspolaganje cjelokupne javnosti, te podatke ne samo da je moguće slobodno konzultirati već ih je moguće i

¹ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL 2015., L 141, str. 73.), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. (SL 2018., L 156, str. 43.)

² Zakon od 13. siječnja 2019. o uspostavi Registra stvarnih vlasnika (Mémorial A 15)

spremiti i distribuirati.

S obzirom na to, Sud ističe da predmetnom mjerom zakonodavac Unije želi spriječiti pranje novca i financiranje terorizma, uspostavljajući, povećanom transparentnošću, okruženje za koje je manje vjerojatno da će biti korišteno u te svrhe. On smatra da na taj način zakonodavac ostvaruje **cilj u općem interesu** koji može opravdati zadiranja, pa čak i ozbiljna, u temeljna prava zajamčena člancima 7. i 8. Povelje te da je pristup cjelokupne javnosti informacijama o stvarnim vlasnicima **prikladan da doprinese ostvarenju tog cilja**.

Međutim, Sud je utvrdio da zadiranje koje uzrokuje ta mjera **nije niti ograničeno na ono što je strogo nužno niti je proporcionalno cilju koji se želi ostvariti**. Osim činjenice da predmetne odredbe omogućavaju stavljanje na raspolaganje javnosti podataka koji nisu u dovoljnoj mjeri definirani niti utvrđivi, sustav uveden Direktivom o sprečavanju pranja novca predstavlja **značajno ozbiljniju povredu** temeljnih prava zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje nego što je to predstavljao prethodni sustav (koji je predviđao, osim pristupa nadležnih tijela i određenih subjekata, i pristup svih osoba ili organizacija koje mogu dokazati legitimni interes) **a da to pogoršanje nije kompenzirano eventualnim koristima** koje bi mogle proizlaziti iz novog sustava u odnosu na prethodni što se tiče borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Posebice, eventualno postojanje **poteškoća za precizno utvrđivanje** slučajeva i uvjeta u kojima postoji takav **legitimni interes**, koje ističe Komisija, **ne može opravdati** to da zakonodavac Unije predvidi pristup cjelokupne javnosti tim informacijama. Sud dodaje da dispozitivne odredbe koje državama članicama omogućuju da **uvjetuju stavljanje na raspolaganje informacija o stvarnim korisnicima registracijom putem interneta** i da, u iznimnim okolnostima, **predvide izuzeća od pristupa cjelokupne javnosti tim informacijama** same po sebi **nisu takve da dokazuju niti pravilno odvagivanje** cilja u općem interesu koji se želi ostvariti i temeljnih prava utvrđenih u člancima 7. i 8. Povelje **niti postojanje dovoljnih jamstava** koja dotičnim osobama omogućuju da svoje osobne podatke učinkovito zaštite od opasnosti zlouporaba.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) i [kratak prikaz](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presuda nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

